

Asia: VN/9627/2026

Hallituksen esitys eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

-

Häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskeva ehdotukset

Lausuntonne koskien häiriötilanteen määrittelyä

-

Lausuntonne koskien ehdotusta yksityisten koulutuksen järjestäjien varautumisvelvollisuudeksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta oppivelvollisten ensisijaisuudelle poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 45 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 52 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ylioppilastutkinnosta annetun lain uudeksi 4 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain uudeksi 18 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain 4 §:n muuttamisesta

-

Lausuntonne koskien ehdotusta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain uudeksi 26 a §:ksi

-

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:ää koskevat muutokset

Lausuntonne koskien lain 8 §:ään ehdotettavia muutoksia

-

Ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Lausuntonne koskien lain 5 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 21 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 22 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 24 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen työelämätoimikuntia koskevia muutosehdotuksia

Tulkkauksen työelämätoimikunta vastustaa työelämätoimikuntien lakkauttamista säästösyistä. Opetushallitus saa kokouspalkkioilla kustannustehokasta asiantuntijuutta, joten odotettavissa oleva säästö ei voi olla mittava.

Työelämätoimikunta on keskeinen toimija arvioitaessa sitä, miten tutkintojen perusteet ja osaamisvaatimukset vastaavat alan nykyisiä ja tulevia tarpeita. Kasvava monikielisyyden tarve edellyttää jatkuvaa koulutuksen ja työelämän vuoropuhelua. Työelämätoimikunta tuntee haastavan monikielisyyden kentän, jossa tulkkauksen tutkintoja suoritetaan lukuisilla eri kielillä. Työelämätoimikunnan tiedossa on tähän mennessä suoritettuina asioimistulkkauksen 45 ja oikeustulkkauksen 35 eri tutkintokieltä suomen lisäksi.

Ehdotettu toimikuntien tehtävien siirto Opetushallitukselle herättää huolen siitä, löytyykö Opetushallituksesta alakohtaista osaamista esimerkiksi oikaisuvaatimusten käsittelyyn. Tulkkausalan erityispiirre on se, että suurin osa ammattitutkintojen suorittajista toimii itsenäisinä ammatinharjoittajina tarjoten tulkkausalan osaamistaan suurimmaksi osaksi viranomaistahoille.

Tulkkauksen työelämätoimikunnassa pidetään tärkeänä sitä, että ammattitutkintojen kehittämisessä ja opetuksen laadunvarmistamisessa ovat mukana opetuksen, työntekijöiden ja työnantajien (yritysten ja viranomaisten) sekä itsenäisten ammatinharjoittajien edustajia. Tiivis verkostoyhteistyö takaa yhteisen ymmärryksen ammattitaitovaatimuksista ja arvioinnista.

Hallituksen esityksessä väitetään, että työelämätoimikuntien tekemä opetuksen laadunvalvonta on ollut pistemäistä eikä se olisi toimiva laadunhallinnan väline. Tulkkauksen työelämätoimikunta on tehnyt tällä toimikaudellaan vierailukäynnin jokaiseen seitsemästä tutkintoja järjestävään oppilaitokseen (Asioimistulkkauksen AT, Oikeustulkkauksen EAT sekä Puhevammaisten tulkin EAT). Näkemyksemme on, että vierailukäynnit ovat toimiva laadunhallintaväline, ja ne mahdollistavat suoran dialogin opetuksen järjestäjien, työelämäarvioijien ja opiskelijoiden kanssa. Näistä keskusteluista herää ideoita opetuksen ja perusteiden kehittämiseen.

Hallituksen esityksessä tunnustetaan, että työelämätoimikuntien vaikutus työelämään on perustunut toimikuntien tehtävään tuoda tutkinnon perusteita koskeviin uudistuksiin asiantuntijanäkemyksiä. Tulkkauksen työelämätoimikunta katsoo, että tutkintojen perusteita uudistettaessa tulisi jatkossakin ottaa huomioon alan asiantuntijoiden näkemykset. Jos toimikunnat lakkautetaan, niin asiantuntijoiden löytäminen ja heidän perehdyttäminen uudistustyöhön vie resursseja, kun toimivat verkostot on hajautettu.

Hallituksen esityksessä tutkinnon perusteiden laatimisesta mainitaan, että Opetushallitus valmistelisi perusteet yhteistyössä työ- ja elinkeinoelämän edustajien, koulutuksen järjestäjien ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Tulkkauksen työelämätoimikunnassa ovat edustettuna edellä mainitut ryhmät mukaan lukien itsenäisten ammatinharjoittajien ja viranomaistahon (työnantajan ominaisuudessa) edustajat.

Tulkkauksen työelämätoimikunta on valmis tarkastelemaan toimikuntien kokoonpanoa ja tehtäviä.

Lakkauttamisen sijaan toimikuntien tehtäviä ja toimintatapoja voisi sopeuttaa. Yhteisen tehtävän tutkintojen laadun varmistajana ja tulkkauksen asiantuntijaelimenä sekä alan toimijoiden yhteistyön ylläpitäjänä tulisi kuitenkin säilyä.

Tulkkauksen työelämätoimikunta

Täsmennykset toisen asteen lukuvuosimaksuja koskeviin säännöksiin

Lausuntonne koskien lukiolain 34 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta annettuun lakiin ehdotettava muutos

Lausuntonne koskien lain 3 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Suvi Salmilampi
Tulkkauksen työelämätoimikunta